

Gouda

Op 3 mei 2019 vindt in Gouda het herdenkingsprogramma Open Joodse Huizen — Huizen van Verzet plaats.

Vertellers, bezoekers en bewoners delen verhalen in huizen waar mensen woonden en werkten. Luister naar levensverhalen over joodse plaatsgenoten voor, tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog. Ook verzetsverhalen komen aan bod. Iedereen is welkom om mee te praten en samen te herdenken.

Praktische informatie

Het programma is gratis toegankelijk en de bijeenkomsten duren maximaal een uur. Houd rekening met een beperkt aantal plaatsen in de meeste huizen. Je kunt geen plaatsen reserveren. Kom daarom ruim op tijd.

In heel Nederland

In 2019 doen 22 plaatsen mee: Amsterdam, Assen, Bergen op Zoom, Den Haag, Deventer, Emmen, Gouda, Groningen, Haarlem, Hoorn, Leeuwarden, Leiden, Oss, Schoonhoven, Steenwijk, Utrecht, Valkenburg, Wageningen, Westerwolde, Winschoten, Winterswijk en Zaanstad.

Mogelijk gemaakt door

De vierde editie van Open Joodse Huizen — Huizen van Verzet in Gouda wordt georganiseerd door Streekarchief Midden-Holland, Stichting Gouds Metaheerhuis en Verzetmuseum Zuid-Holland met ondersteuning van het Joods Cultureel Kwartier (www.jck.nl) in Amsterdam.

De herdenkingsbijeenkomsten zijn mogelijk dankzij de inzet van talloze vrijwilligers en de steun van donateurs en fondsen. Met veel dank aan alle betrokkenen. Meedoen, meedenken of mee organiseren? Mail naar openjoodsehuizen@jck.nl.

 grote locaties

openjoodsehuizen.nl
joodsmonument.nl

 facebook.com/openjoodsehuizen

 twitter.com/openjoodseHZ

 instagram.com/openjoodsehuizen

#openjoodsehuizen

Open Joodse Huizen

Vergeet hen niet

3 mei
2019

van Verzet

Sprekende
herdenkingen

- 1** **Ronsseweg 410**
 Ronssehof Zorgpartners Midden-Holland
10.30 uur
 Vertoning van de documentaire *Sporen terug naar het verleden* over Leo Klisser (1936–1944), die als kind ondergedoken zat bij de familie Van den Berg. De destijds twaalfjarige zoon Van den Berg was ooggetuige van de arrestatie van Leo en deelt in de film zijn herinneringen. Maker Soesja Citroen geeft een inleiding en leidt het nagesprek.
- 2** **Achter de Vismarkt 72**
11.00 en 13.00 uur
 Hier woonde de familie Van Monnikendam-Mok. Vader Maurits was bakker en beheerder van de joodse begraafplaats. Moeder Esther maakte koosjere kaas. Het echtpaar en hun drie kinderen kwamen om in concentratiekampen. Sjaan Scheffers van stichting Tsedaka vertelt over hun leven.
- 3** **Krugerlaan 149**
11.30 en 15.00 uur
 Familielid Joost Brouwer vertelt over het leven van Anna Witt-Cohn en haar zoon Ernst Alfred Witt. Ze woonden hier bij de familie van Mies Metselaar, de verloofde van Ernst Alfred. Anna kwam in 1942 om in Auschwitz-Birkenau en Ernst Alfred in 1943. In de jaren '90 vonden nabestaanden van de zus van Mies op zolder twee koffers met persoonlijke documenten van Ernst Alfred.
- 4** **Van Bergen IJzendoornpark 3**
11.30 en 14.00 uur
 Dit was het woonhuis van Bob de Vries, districtscommandant van de Binnenlandse Strijdkrachten. Hans Suijs deed onderzoek naar zijn leven en sprak onder meer met zijn kinderen. Ook dook er een doos met correspondentie van hem op, die bewoonster Anne Brouwer kreeg van de vorige bewoners. De joodse vluchteling Günther Bernstein woonde ook nog tien maanden op dit adres, totdat hij in 1942 werd gearresteerd. Hij kwam om in Mauthausen.
- 5** **Lage Gouwe 32**
12.00 en 14.30 uur
 Marianne van der Veer-Wolff van het Streekarchief Midden-Holland vertelt over het gezin Menachem en Ernestine Birnbaum-Helfmann. Menachem was een bekende Oostenrijks-joodse boekillustrator en

portretschilder. Het gezin vluchtte in 1933 met hun twee kinderen Rafael en Hanna naar Nederland. Hun laatste woonadres was Lage Gouwe 34. In 1942 doken alle gezinsleden onder, maar werden verraden. Het gezin is vermoord in Sobibor.

- 6** **Turfmarkt 23**
 Voormalige synagoge, tegenwoordig Vrije Evangelische Gemeente
13.00 en 15.00 uur
 Aalze Veenstra en andere leden van de Vrije Evangelische Gemeente laten u de voormalige synagoge zien en vertellen hoe zij de herinnering aan de joodse gemeenschap levend houden.
- 7** **Punt 11**
13.00 en 15.00 uur
 Abraham de Korte speelde vanaf het begin een actieve rol in het Gouds verzet. In dit pakhuis, dat hij voor de helft verhuurde aan de Ortscommandant van Gouda, verborg de verzetsstrijder wapens die door de geallieerden in de polder waren gedropt. Na verraad werd hij gearresteerd en als represaille voor een liquidatie van het verzet gefusilleerd in Rotterdam. Kleinzoon Jan de Korte vertelt het verhaal van zijn opa en over de impact van de gebeurtenissen op zijn familie.
- 8** **Oosthaven 31**
 Inloophuis Domino
13.30 uur
 Donald Pagrach van de Stichting Gouds Metaheerhuis vertelt over de geschiedenis van het voormalig joodse bejaardentehuis en de 56 bewoners en personeelsleden die vrijwel allen werden weggevoerd en vermoord.
- 9** **Burgemeester Martenssingel 15**
 Goudse Scholengemeenschap Leo Vroman
16.30 uur
 In dit gebouw zat de HBS waar de vader van Leo Vroman lesgaf en waar Leo zelf op school zat. Auteur Mirjam van Hengel schreef het boek *Hoe mooi alles*. Hierin volgde ze op basis van brieven, dagboeken en gesprekken met Leo en Tineke Vroman-Sanders hun liefde in oorlogstijd. Mirjam van Hengel vertelt over het schrijverschap en het wedervaren van de familie van Leo. Jaap en Ruben Mulder doorweven het verhaal met muziek en zang.

